

การเตรียมความพร้อม การจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ

จังหวัด สุรินทร์

ความท้าทายปัจจุบันและการเดินหน้าสู่อนาคต

“เมืองเกษตรอินทรีย์ ท่องเที่ยววิถีชุมชน
ประชาชนมีคุณภาพชีวิตดี”

การเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หรือ Asean Economic Community: AEC

ส่งผลต่อพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา โดยเฉพาะพื้นที่ในจังหวัดสุรินทร์ ที่มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เป็นอีกหนึ่งในจังหวัดยุทธศาสตร์ เพื่อพัฒนาเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างของประเทศไทย สุรินทร์ยังเป็นดินแดนที่มีการปลูกข้าวหอมมะลิที่ดีที่สุดในโลก โดยมีพื้นที่ปลูกข้าวกว่า 3 ล้านไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 75.55 ของพื้นที่ทั้งจังหวัด ขณะที่ภาคเศรษฐกิจที่มีศักยภาพสูงสุดของจังหวัดได้แก่ ภาคเกษตรกรรม และอุตสาหกรรมที่เชื่อมโยงกับภาคการเกษตร รวมถึงการค้าส่ง ค้าปลีกและบริการด้านอสังหาริมทรัพย์

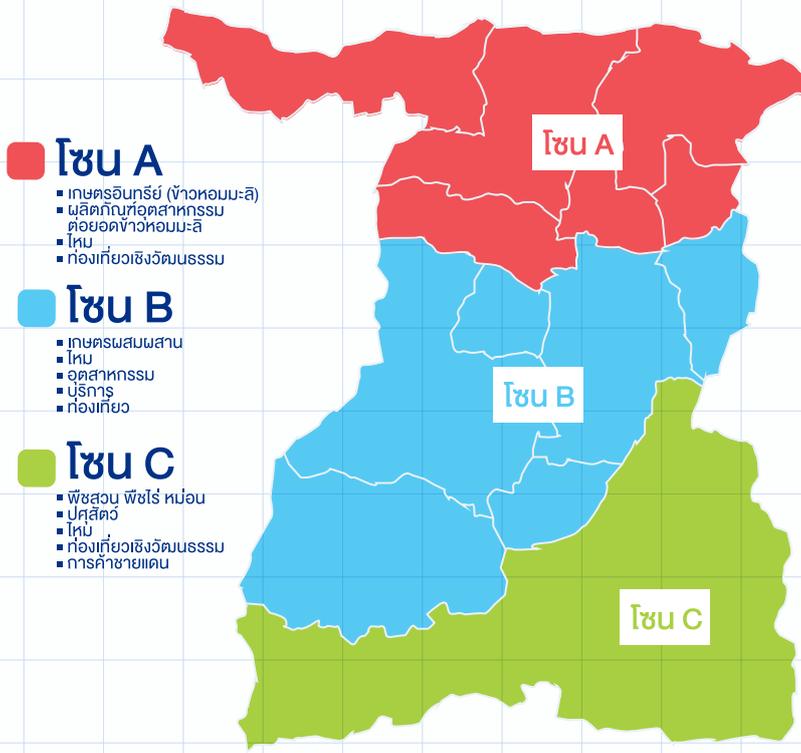
แต่สถานการณ์พัฒนาากำลังคนขณะนี้ยังไม่สามารถทำให้เศรษฐกิจของจังหวัดก้าวไปข้างหน้าได้อย่างเต็มที่ วิเคราะห์จากคุณวุฒิการศึกษาที่มีการจ้างงานมากที่สุดในปัจจุบัน

ส่วนใหญ่เป็นแรงงานทักษะต่ำ คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า ถึงร้อยละ 76.23 ซึ่งสวนทางกับทิศทางการผลิตกำลังคนให้สอดคล้องกับนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ที่ต้องการแรงงานระดับวิชาชีพ ร้อยละ 45.27 ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 43.42 ส่วนระดับม.3 หรือต่ำกว่าต้องการเพียงร้อยละ 10 เท่านั้น นอกจากนี้แม้ว่าภาคเกษตรกรรมจะมีสัดส่วนโครงสร้างทางเศรษฐกิจมากที่สุดอยู่ที่ร้อยละ 23.64 ในปี 2557 แต่พบว่าการเจริญเติบโตด้านมูลค่าที่ต่ำเมื่อเทียบกับภาคการผลิตอื่นของจังหวัด ดังข้อมูลอัตราการเจริญเติบโตเฉลี่ยปี 2554-2557 ในส่วนของภาคการเกษตรอยู่ที่ร้อยละ 1.64 เท่านั้น ในขณะที่ภาคอุตสาหกรรม และภาคลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคลมีอัตราการเจริญเติบโตเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 3.51 และ 2.82 ตามลำดับเนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ยังคงทำการเกษตรแบบดั้งเดิม ซึ่งมีมูลค่าต่ำและรายได้เฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ต่ำ 4,945 บาทต่อคน

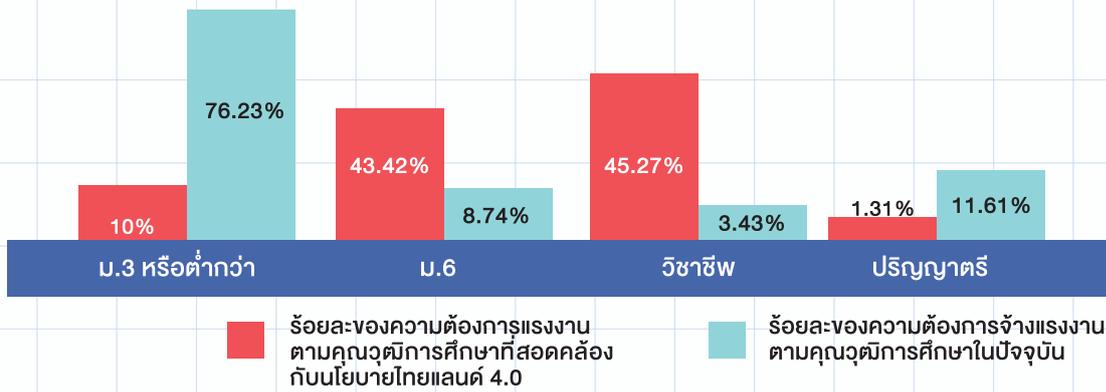
เพื่อยกระดับด้านการศึกษาและอาชีพ กลไกขับเคลื่อนของจังหวัดเล็งเห็นถึงปัญหานี้จึงร่างแผนพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัด ภายใต้วิสัยทัศน์ **“พัฒนากำลังคนให้มีทักษะอาชีพรองรับโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคมของจังหวัดสุรินทร์ในอนาคต ตามนโยบายประเทศไทย 4.0”**
โดยเน้นประเด็นขับเคลื่อนสำคัญ คือ เกษตรอินทรีย์ ผลิตภัณฑ์ผ้าไหม และพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยว มีกลยุทธ์ในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพที่น่าสนใจคือ การพัฒนาระบบข้อมูลจัดทำแผนที่เส้นทางอาชีพของจังหวัดหรือโซนนิ่ง เพื่อให้หน่วยงานจัดการศึกษาออกแบบแผนการเรียนรู้ด้านอาชีพที่สอดคล้องกับศักยภาพและความต้องการของพื้นที่ได้อย่างเหมาะสม

ตัวอย่างโครงการเพื่อเดินหน้าสู่การจัดการศึกษาเพื่ออาชีพแบบบูรณาการของจังหวัด เช่น
โครงการพัฒนายุวกเกษตรกรเพื่อก้าวสู่ระบบเกษตรกรก้าวหน้า (Smart Farmer) โดยเน้นด้านการบริหารจัดการและเทคโนโลยี เพื่อสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ที่เป็นทั้งเกษตรกรและผู้ประกอบการ สานพลังประชารัฐเป็นตัวการขับเคลื่อน โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน ภาคการเงินการธนาคาร สถาบันการศึกษา และภาคประชาชน นำไปสู่การยกระดับมูลค่า GPP ของจังหวัด

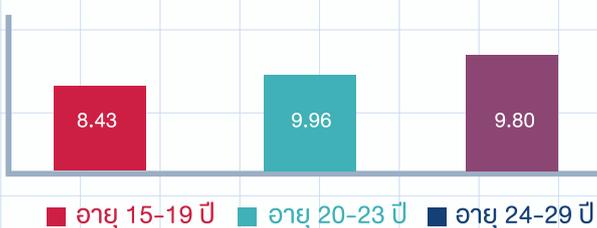
แผนที่อาชีพ(Zoning) จังหวัดสุรินทร์

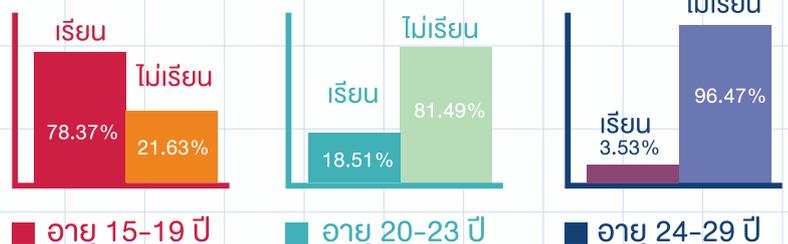
สถิติสำคัญด้านการศึกษา

จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากร (ปี)

อัตราการเรียนและไม่เรียนของเยาวชน (ร้อยละ)

สถิติสำคัญด้านการศึกษา

อัตราการเรียนต่อประชากรวัยเรียน
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและอาชีวศึกษา

คะแนนเฉลี่ยการทดสอบ O-Net
ม. 3 ปี 2558 (คะแนน)

สถิติสำคัญด้านประชากร

จำนวนประชากร
ตามทะเบียนราษฎร
(จำนวนคน)

1,395,024

จำนวนประชากรอายุ 15 ปี
ขึ้นไป ตามทะเบียนราษฎร
(จำนวนคน/ร้อยละ)

1,166,359
(83.6%)

จำนวนประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป
ตามผลสำรวจของสำนักงาน
สถิติแห่งชาติ ปี 2559 (จำนวนคน)

848,406

จำนวนผู้มีงานทำของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป
ตามผลสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ปี 2559
(จำนวนคน/ร้อยละของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป)

647,012 คน
(75.99%)

สถิติสำคัญและภาพรวมตลาดแรงงาน

อัตรา
การว่างงาน
(อายุ 15-60 ปี)

0.21%

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน
ของผู้มีงานทำ (บาท)

8,718

ม.3 หรือต่ำกว่า
(อายุ 24 ปี)

9,960

ม.6
(อายุ 24 ปี)

8,877

อาชีวศึกษา/
อนุปริญญา
(อายุ 24 ปี)

10,750

ปริญญาตรี
(อายุ 24 ปี)

ร้อยละของความต้องการแรงงาน
ตามคุณวุฒิการศึกษาที่สอดคล้อง
กับนโยบายไทยแลนด์ 4.0

ม.3 หรือต่ำกว่า

10%

ม.6

43.42%

วิชาชีพ

45.27%

ปริญญาตรี

1.31%

ภาคเศรษฐกิจที่มีศักยภาพสูงสุด (จากการขยายตัวและสัดส่วนใน GDP)

1. อุตสาหกรรม

ขยายตัวสูง 3.63%,
สัดส่วนสูง 14.87%

2. บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า
และบริการทางธุรกิจ

ขยายตัวต่ำ 2.58%,
สัดส่วนสูง 13.93%

3. เกษตรกรรม

ขยายตัวต่ำ 1.60%,
สัดส่วนสูง 23.64%

4. การค้าส่ง การค้าปลีก การซ่อมแซม
ยานยนต์ จักรยานยนต์
ของใช้ส่วนบุคคลและ
ของใช้ในครัวเรือน

ขยายตัวต่ำ 1.84%,
สัดส่วนสูง 15.33%

5. ลูกจ้างในครัวเรือน
ส่วนบุคคล

ขยายตัวสูง 2.78%,
สัดส่วนต่ำ 0.65%

สถิติสำคัญและภาพรวมตลาดแรงงาน

ร้อยละของความต้องการจ้างแรงงานตามคุณวุฒิการศึกษาในปัจจุบัน

สาขาอาชีพที่มีการจ้างงานสูงสุด

สาขาอาชีพที่มีรายได้เฉลี่ยสูงสุด

สาขาอาชีพที่มีรายได้เฉลี่ยต่ำสุด

การขับเคลื่อน การศึกษา เพื่ออาชีพ ของจังหวัด สุรินทร์

วิสัยทัศน์

“เมืองเกษตรอินทรีย์ ท่องเที่ยววิถีชุมชน ประชาชนมีคุณภาพชีวิตดี”

ยุทธศาสตร์ของจังหวัด

ประเด็น ยุทธศาสตร์ที่ 1
เพิ่มศักยภาพ ภาคการเกษตร

ประเด็น ยุทธศาสตร์ที่ 2
ยกระดับความสามารถ ในการแข่งขันทาง ด้าน เศรษฐกิจและบริการ

ประเด็น ยุทธศาสตร์ที่ 3
การบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม อย่างยั่งยืน

ประเด็น ยุทธศาสตร์ที่ 4
ยกระดับคุณภาพ ชีวิตของประชาชน

ประเด็น ยุทธศาสตร์ที่ 5
เสริมสร้าง ความมั่นคง

ยุทธศาสตร์ของจังหวัดในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ

ยุทธศาสตร์ที่ 1
การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนา
ทักษะอาชีพ

ยุทธศาสตร์ที่ 2
การจัดฝึกอบรมทักษะอาชีพ

ยุทธศาสตร์ที่ 3
การสร้างแหล่งเรียนรู้ต้นแบบ
ด้านอาชีพ แบบครบวงจร

3 ประเด็นขับเคลื่อนสำคัญ :

1. เกษตรอินทรีย์
2. มาตรฐานผลิตภัณฑ์ผ้าไหม
3. พัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยว

วิสัยทัศน์ด้านการศึกษา

" พัฒนากำลังคนให้มีทักษะอาชีพรองรับโครงสร้างเศรษฐกิจ
และสังคมของจังหวัดสุรินทร์ในอนาคต ตามนโยบายประเทศไทย 4.0"

เป้าประสงค์รวม :

เด็กและเยาวชนจังหวัดสุรินทร์มีทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการ
ของเศรษฐกิจและสังคม

แนวทางพัฒนากำลังคน 3 กลุ่มเป้าหมาย ลดความเหลื่อมล้ำ พัฒนาคุณภาพและเพิ่มขีดความสามารถ

กลุ่มที่ 1 วัยเรียน

แนวทาง

1. เด็กทุกคนได้รับการอบรมเลี้ยงดู
ให้มีพัฒนาการรอบด้านสมวัย
2. เด็กทุกคนได้เข้ารับการเตรียมความพร้อม
พร้อมสำหรับเด็กก่อนประถมศึกษา
3. เด็กทุกคนได้เข้ารับการศึกษาระดับ
จบการศึกษาก่อนมัธยมศึกษา
4. เด็กทุกคนมีผลการเรียนผ่านเกณฑ์
การประเมินตามหลักสูตรทุกระดับชั้น
5. พัฒนาเด็กให้มีความรู้และทักษะพื้นฐาน
รวมทั้ง เจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ
และการประกอบอาชีพ
6. ผลิตและพัฒนากำลังคนระดับฝีมือให้มี
สมรรถนะตรงตามความต้องการของ
ตลาดแรงงาน

กลุ่มที่ 2 วัยแรงงาน

แนวทาง

1. พัฒนากำลังคนระดับฝีมือให้มีสมรรถนะ
ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ
2. พัฒนากลุ่ม ความรู้ คุณลักษณะ เพิ่ม
คุณวุฒิให้ตรงกับความต้องการของตลาด
แรงงาน

กลุ่มที่ 3 วัยสูงอายุ

แนวทาง

1. พัฒนาคุณภาพชีวิตและการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต
เสริมสร้างสุขภาพรอบด้าน
2. เสริมสร้างศักยภาพ คุณค่าภูมิปัญญาผู้สูงอายุ

ตัวอย่างกลยุทธ์และโครงการเพื่อเดินหน้าสู่ การจัดการศึกษาเพื่ออาชีพแบบบูรณาการของจังหวัด

กลยุทธ์ที่ 1 ปรับเปลี่ยนทัศนคติผู้ปกครอง ครู เด็ก และเยาวชน ด้านอาชีพและการมีงานทำ

1. โครงการประชาสัมพันธ์ปรับเปลี่ยนทัศนคติด้านอาชีพและการมีงานทำ
2. โครงการยกย่องบุคคลต้นแบบด้านการประกอบอาชีพ
3. โครงการสร้างแรงจูงใจด้านอาชีพ

กลยุทธ์ที่ 2 กำหนดหลักสูตรด้านอาชีพและการมีงานทำ

1. โครงการพัฒนา ปรับปรุง หลักสูตรด้านเกษตรกรรม
2. โครงการพัฒนา ปรับปรุง หลักสูตรด้านพาณิชยกรรม
3. โครงการพัฒนา ปรับปรุง หลักสูตรด้านอุตสาหกรรม
4. โครงการพัฒนา ปรับปรุง หลักสูตรด้านศิลปหัตถกรรม
5. โครงการพัฒนา ปรับปรุง หลักสูตรด้านการบริการและการท่องเที่ยว

กลยุทธ์ที่ 3 บูรณาการในกิจกรรมเพิ่มเวลา

1. โครงการ 108 อาชีพ
2. โครงการศูนย์ปฏิบัติการวิทยาศาสตร์การเกษตร เพื่อเตรียมเข้าสู่สัมมนาชีพ

กลยุทธ์ที่ 4 การฝึกอบรมวิชาชีพพระ-ยะสัน

1. โครงการฝึกอบรมวิชาชีพพระ-ยะสัน หลักสูตรด้านเกษตรกรรม
2. โครงการฝึกอบรมวิชาชีพพระ-ยะสัน หลักสูตรด้านพาณิชยกรรม
3. โครงการฝึกอบรมวิชาชีพพระ-ยะสัน หลักสูตรด้านอุตสาหกรรม
4. โครงการฝึกอบรมวิชาชีพพระ-ยะสัน หลักสูตรด้านศิลปหัตถกรรม
5. โครงการฝึกอบรมวิชาชีพพระ-ยะสัน หลักสูตรด้านการบริการและการท่องเที่ยว
6. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการแปรรูปเพิ่มมูลค่าผลผลิตการเกษตร

กลยุทธ์ที่ 5 การฝึกอบรมวิชาชีพพระ-ยะยาว

1. โครงการฝึกอบรมวิชาชีพพระ-ยะยาว หลักสูตรด้านเกษตรกรรม
2. โครงการฝึกอบรมวิชาชีพพระ-ยะยาว หลักสูตรด้านพาณิชยกรรม
3. โครงการฝึกอบรมวิชาชีพพระ-ยะยาว หลักสูตรด้านอุตสาหกรรม
4. โครงการฝึกอบรมวิชาชีพพระ-ยะยาว หลักสูตรด้านศิลปหัตถกรรม
5. โครงการฝึกอบรมวิชาชีพพระ-ยะยาว หลักสูตรด้านการบริการและการท่องเที่ยว

กลยุทธ์ที่ 6 สร้างแหล่งเรียนรู้ต้นแบบด้านอาชีพ

1. โครงการศูนย์ความรู้กินได้
2. โครงการจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ต้นแบบด้านอาชีพ แบบครบวงจร

กลยุทธ์ที่ 7 สานพลังประชารัฐพัฒนาทักษะอาชีพ

1. โครงการสร้างเครือข่ายประชารัฐพัฒนาทักษะอาชีพ

กลยุทธ์ที่ 8 สร้างผู้ประกอบการรายใหม่

1. โครงการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer)
2. โครงการส่งเสริมการผลิตโคนอู
3. โครงการส่งเสริมการเลี้ยงไก่พื้นเมือง
4. โครงการแนะนำแหล่งเงินทุนให้กับผู้ประกอบการรายใหม่
5. โครงการ Startups
6. โครงการบ่มเพาะผู้ประกอบการรายใหม่

คณะทำงาน

- คณะกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ จังหวัดสุรินทร์
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุรินทร์
- สภาอุตสาหกรรม จังหวัดสุรินทร์
- มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

แหล่งข้อมูล

- ข้อมูลสถิติการศึกษา พ.ศ. 2558 สารสนเทศเพื่อการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ http://www.mis.moe.go.th/MIS2015/index.php?option=com_content&view=article&id=141&Itemid=241
- ข้อมูลผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด พ.ศ. 2558 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- รายงานการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร พ.ศ. 2558 สำนักงานสถิติแห่งชาติ
- รายงานผลสำรวจความต้องการแรงงาน พ.ศ. 2558 กระทรวงแรงงาน
- โครงการศึกษาความต้องการตลาดแรงงานเพื่อพัฒนาการศึกษาเพื่ออาชีพในกลุ่มจังหวัด พ.ศ. 2558- 2560 มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ และสำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน
- แผนพัฒนาระดับจังหวัด กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด

